

Vaste Kamercommissie voor Infrastructuur en Waterstaat

Vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Adres : Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl
KvK : 40413400
Rekening : NL32 RABO 0357606760

Datum : 14 februari 2020
Ons kenmerk: 20200214/AJ/SMi
Onderwerp : AO Leefomgeving en AO Gezond en Veilig werken
Informatie : Adinda Lodders, LTO Nederland | alodders@lto.nl | 06-12882887
Richard Bos, Aedes | r.bos@aedes.nl | 06-51926072

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie,

Ter voorbereiding op het AO Leefomgeving en het AO Gezond en veilig werken, beiden op 20 februari, vragen LTO Nederland en Aedes uw aandacht voor (de herijking van) het asbeststelsel.

Het gaat over een samenwerkingsverklaring die I&W op wil stellen, over financiële compensatie voor dakeigenaren die niet meer in aanmerking komen voor de asbestdakenverwijderingssubsidie en de snelheid om te komen tot een nieuw realistisch en risicogericht asbestbeleid en -stelsel.

Samenwerkingsverklaring

Het wetsvoorstel voor verwijdering van asbest en asbesthoudende producten is in juni 2019 verworpen door de Eerste Kamer. Zoals staatssecretaris Van Veldhoven in haar brief van 14 oktober 2019 (25834-165) heeft aangegeven, is zij vervolgens in overleg gegaan met koplopers onder de provincies, gemeenten, betrokkenen uit de bouw- en asbestsector en andere maatschappelijke partijen om te komen tot een nieuw perspectief voor de sanering van asbestdaken. LTO Nederland is verbaasd dat zij hierin niet betrokken is geweest. Vooral omdat juist in de agrarische sector de grootste opgave ligt voor het saneren van daken.

In de 'Samenwerkingsverklaring – aanpak van asbestdaken' worden LTO Nederland en Aedes als trekkers (activiteitenlijst) genoemd, terwijl LTO Nederland niet geconsulteerd is over de verklaring noch over de daaraan gekoppelde Activiteitenlijst. Inmiddels hebben LTO Nederland en Aedes, via overleg op directieniveau, het ministerie laten weten de samenwerkingsverklaring niet te ondertekenen. De belangrijkste reden hiervoor is dat het in de verklaring ontbreekt aan een risicogerichte aanpak, ruimte voor innovatie en een verantwoorde regie vanuit de overheid om de sanering veilig, betaalbaar en sneller te kunnen uitvoeren. Er is daardoor geen koppeling met de door SZW ingezette herijking van het asbeststelsel. Dit is een gemiste kans!

Financiële compensatie

In haar brief van 4 juni 2019 aan de Eerste Kamer (34675-35) heeft staatssecretaris Van Veldhoven aangekondigd om een budget van €5 miljoen beschikbaar te stellen 'voor schrijnende gevallen gekoppeld aan cofinanciering en verduurzamingsmaatregelen'. LTO Nederland en Aedes zijn van mening dat deze extra middelen ingezet moeten worden ter compensatie van dakeigenaren die benadeeld zijn door de plotselinge uitputting van de 'subsidieregeling verwijderen asbestdaken'. Veel dakeigenaren hebben met het oog op het nog beschikbare subsidiebudget (raadpleegbaar via de www.rvo.nl) een aanvraag ingediend, vervolgens van de RVO bericht gekregen dat de aanvraag in behandeling is en tot slot bericht ontvangen dat het totale subsidiebudget was uitgegeven. Deze eigenaren waren in het kader van renovatie van opstallen veelal (financiële) verplichtingen aangegaan die nu volledig zelfstandig gefinancierd moeten worden. Deze knelgevallen zijn bij de RVO bekend en kunnen met de inzet van het aanvullend budget van €5 miljoen (deels) gecompenseerd worden.

Realistisch en risicogericht asbestbeleid

LTO Nederland en Aedes zijn voorstander van een realistisch en risicogericht asbestbeleid. De bescherming van de gezondheid van mensen staat voorop. De wet- en regelgeving moet in verhouding staan met de risico's die gelopen kunnen worden. De staatssecretaris van I&W heeft onlangs opdracht aan Arcadis gegeven om, in vervolg op het TNO-rapport 'Inventarisatie van blootstellingsmomenten en beschikbare meetgegevens tijdens het verwijderen van asbestdaken', aanvullend praktijkonderzoek te doen naar de aanwezigheid van asbestvezels tijdens saneringswerkzaamheden. De uitkomsten van het Arcadis-onderzoek worden gebruikt voor het invullen van een risicogerichte aanpak. In opdracht van de staatssecretaris van SZW is onlangs het TNO-rapport 'Aanknopingspunten voor differentiatie in risico's van werkzaamheden met asbest ten behoeve van beheerregimes' opgesteld. Na een 'wetenschappelijke review' op basis van laatstgenoemd rapport wordt een voorstel voor een wijziging van de regelgeving opgesteld.

LTO Nederland en Aedes zijn van mening dat de beide onderzoeken van I&W en SZW voor het aspect 'risicogerichte aanpak' met elkaar verbonden moeten worden, om op dit punt snel een onderbouwd besluit te kunnen nemen. Hiervoor is betere afstemming tussen beide ministeries noodzakelijk. Voorts zijn we van mening dat er inmiddels ruimschoots voldoende onderzoeken beschikbaar zijn om tot een besluit over herijking van het asbeststelsel te komen. De wetenschap heeft haar inbreng geleverd. Het is nu aan de overheid om daadwerkelijk stappen te zetten richting een risicogerichte aanpak.

Verbeteringen asbeststelsel

LTO Nederland en Aedes hebben vertrouwen in de door staatssecretaris Van Ark aangekondigde maatregelen ter verbetering van het asbeststelsel (brief 16 december 2019, 25834-166). Vooral het instellen van het Validatie- en Innovatiepunt (VIP) kan het toestaan van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van asbestsanering verbeteren. Hierdoor kan sanering sneller en goedkoper uitgevoerd kan worden. Wij hechten wel een groot belang aan de toezegging van de staatssecretaris dat in het VIP geen partijen zullen deelnemen die een (positief of negatief) belang hebben bij bepaalde innovaties of bij het proces van asbestinventarisatie, -verwijdering en eindbeoordeling in zijn algemeenheid.

Voorts zijn wij van mening dat met voorrang uitwerking gegeven moet worden aan de motie Stoffer/Von Martels (35300-XV-89). De motie beoogt dat de stichting Ascet, die de toelating van saneringsmethoden tot nu toe reguleert, minder invloed krijgt op de certificering. Andere certificerende instellingen en de Raad van Accreditatie moeten daar straks verantwoordelijk voor worden. Tevens wordt in deze motie geadviseerd om een convenant te sluiten met onderzoeksinstituut TNO over de inhoudelijke advisering over de invulling van het risicoclassificatiesysteem SMA-rt.

De maatregelen van de staatssecretaris van SZW zien op aanpassingen op onderdelen van het stelsel. Dat is niet voldoende. Wij kunnen berichten dat Aedes de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) opdracht heeft gegeven tot het uitvoeren van een onafhankelijk onderzoek naar het complete huidige asbeststelsel. Dit onderzoek zal naar alle waarschijnlijkheid april 2020 zijn afgerond, waarna het rapport met beide ministeries en de Kamer zal worden gedeeld.

Conclusie

LTO en Aedes zijn van mening dat met voorrang gewerkt moet worden aan een proportioneel asbestbeleid dat gekenmerkt wordt door een risicogerichte aanpak. Dit beleid dient tevens te voorzien in de stimulering van innovatieve werkmethoden en moet de mogelijkheid bieden voor een afschaling in risicoklasse voor onder andere asbestdaken en vensterbanken.

Om dat te bereiken is het van belang dat de door de staatssecretaris van SZW in gang gezette maatregelen ter verbetering van het asbeststelsel op zo kort mogelijke termijn worden ingevoerd. Dit geldt zeker ook voor het uitvoering geven aan de genoemde motie Stoffer/Von Martels. Maar er is meer nodig: het gehele stelsel dient te worden herijkt. Wij werken hier graag samen met betrokken partijen aan mee en zijn altijd bereid om dit schrijven mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Alfred Jansen
Portefeuillehouder Veiligheid & Pacht LTO Nederland

Jeroen Pepers
Directeur Aedes